

Goed graslandgebruik levert geld op

Henk van Dijk

Met veel en goed gras is een hoge melkproductie te realiseren en kunnen de krachtvoerkosten beperkt blijven. Dit vereist wel een prima graslandgebruik. De uitvoering van de beweiding en de voederwinning vereist daarvoor veel aandacht. Het loont beslist de moeite.

Beweiding aantrekkelijk

- Ongeveer 60 % van het gegroeide gras wordt direct via beweiding benut. Dit is de goedkoopste manier. Het vraagt weinig arbeid en bij goed gras is een melkproductie van 25 liter uit gras haalbaar zonder krachtvoer. Belangrijk daarbij is dat de koeien steeds over voldoende, goed en smakelijk gras kunnen beschikken. Het advies is om de koeien in te scharen bij een snede-opbrengst van ongeveer 1700 kg droge stof. De graslengte is dan gemiddeld 15 á 16 cm. Inscharen bij hogere opbrengsten geeft wel een iets hogere jaaropbrengst maar de kwaliteit daalt en de beweidingsverliezen nemen toe.
- Inscharen bij een lichtere snede leidt tot een lagere grasproductie (kost circa f 100 op jaarbasis) en een slechtere stikstofbenutting. Het schatten van de gewenste grasopbrengst voor beweiden of maaien is niet gemakkelijk en nogal subjectief. Het gebruik van een grashoogtemeter

Met een grashoogtemeter kunt u de ds-opbrengst van een perceel goed schatten.

geeft een duidelijker beeld over de opbrengst op een perceel. Het is tevens een goed hulpmiddel om uw eigen ideeën over grasopbrengsten te testen.

Korte beweidingsduur

Er zijn diverse vormen van beweiden. Dag en nacht weiden, alleen overdag, rantsoenbeweiding, standweiden, intensief of extensief. De keuze is vooral afhankelijk van de bedrijfssituatie, de veebezetting en de verkaveling. Belangrijk is dat het gekozen systeem goed wordt uitgevoerd en dat bij omweiden de beweidingsduur per perceel niet meer dan 3 á 4 dagen duurt. Dit betekent een beperkte schommeling in de melkproductie, beter afweiden, minder verliezen en weer een snelle start van de grasgroei. Uit onderzoek van het PR bleek dat als het percentage beweidingen langer dan 4 dagen met 10% toenam, de voerkosten met 60

cent per 100 kg melk steeg. Voor een korte beweidsduur dient de perceelsgrootte aangepast te zijn aan het aantal melkkoeien. Te grote percelen kan men het beste met schrikdraad opdelen in kleinere percelen.

Grasland afwisselend gebruiken

De voederwinning dient in principe in dienst te staan van de beweiding. Door regelmatig te maaien komen er ook weer percelen met schoon en smakelijk gras voor de beweiding beschikbaar. Dit is gunstig voor een hoge grasopname en het beperkt de hoeveelheid weideresten. Op bedrijven met een normale veebezetting (1,5 - 2,0 melkkoe per ha) kunnen alle percelen ongeveer 2 maal gemaaid worden. Bij een zwaardere veebezetting kan men minder maaien. Blijven er te veel bossen of gras staan na een beweiding dan is bloten nodig.

Dit is goed voor de grasmaten en het verhoogt de smakelijkheid en de benutting van het gras bij de volgende beweiding. Ook door naweiden met pinken en droogstaande koeien kan men te grote weideresten wegwerken.

Het bijhouden van een graslandkalender is een goed hulpmiddel om te komen tot een prima graslandgebruik. Het geeft inzicht over de bemesting en het gebruik van de diverse percelen. Tevens kan men de planning nog bijstellen en na afloop van het seizoen het hele graslandgebruik evalueren.

Verliezen beperken

Beweiding en voederwinning gaat gepaard met verliezen. Bij beweiden wordt 15 - 20% van het gras niet direct benut en bij inkuilen moet men rekening houden met VEM-verliezen van minstens 15 - 20% (op veld + in de kuil). Deze cijfers gelden bij een normale tot goede uitvoering. Bij een minder goed graslandgebruik en matig kuilgras zullen de verliezen hoger zijn, maar zal ook de grasproductie lager zijn. In beide gevallen kan dit wel 5% zijn ofwel een 10% lagere netto-opbrengst aan droge stof of VEM.

Eén ha goed grasland kan bij een prima gebruik en bemesting gemakkelijk een netto-opbrengst van 8 á 9000 kVEM opleveren. Is deze opbrengst 2% lager door een minder goed gebruik en verzorging dan betekent dit al een verlies van minstens f 40 per ha. Voor een bedrijf met 25 ha grasland is dit al meer dan f 1000. Op veel bedrijven is het zeker mogelijk om de netto-opbrengst met 5 - 10% te verho-

gen. Dit betekent f 100 - 200 per ha en draagt daarmee duidelijk bij tot een lagere kostprijs.

Meer aandacht voor opbrengst grasland

Op een graslandbedrijf is het moeilijk om nauwkeurig aan te geven wat uiteindelijk de (netto) opbrengst van het grasland is geweest. Op een akkerbouwbedrijf is dit duidelijker. Een hoge netto-opbrengst van het grasland (en ook maaisland) is echter van grote invloed op het financieel resultaat van het bedrijf. Met een goed graslandmanagement is vaak veel meer te verdienen dan men denkt. Dit blijkt uit de gegevens van accountantsbureaus en PR-onderzoek. Beste "grasland boeren" scoren het hoogste saldo. Vooral door de hoge grondprijzen is een hoge grasproductie en een goede benutting van groot belang. Veel voer van eigen bedrijf is tevens gunstig voor de MINAS-regeling.

Een verhoging van de netto-opbrengst van grasland met 2% levert f 40 op. Voor een bedrijf van 25 ha is dit al f 1000. Door een prima graslandgebruik en goede voederwinning kan op veel bedrijven de opbrengst nog zeker met 5 - 10% stijgen en daarmee ook de winst.

Grote percelen kan men met schrikdraad opdelen in kleinere percelen zodat niet langer dan drie tot vier dagen per 'perceel' geweid wordt.

